

ред. В. О. Огнев'юка. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. – Вип. 5. – С. 224-232.

5. Москальов М.В. Роль психологічної культури молодих педагогів при входженні в освітню організацію / М.В. Москальов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: 36. Наук. праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – № 39 (63). – С. 217-223.

6. Новий тлумачний словник української мови у чотирьох томах /Укл. Василь Яременко, Оксана Сліпущко. – К. : Аконіт, 1998. – Т.4. – 941 с.

7. Пряжников Н.С. Психология труда и человеческого достоинства: Учеб. пособие для студ. высших учеб. заведений / Н. С. Пряжников, Е. Ю. Пряжникова– М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 475 с.

УДК 373:374 – 043.5:37.015.31:7 – 053.6

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ТА ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА У ВЗАЄМОДІЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Серих Л.В.,

*завідувач кафедри дошкільної та шкільної освіти КЗ Сумський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти, к. пед. н., доцент*

Реалізація компетентнісного підходу в освітній та виховній діяльності педагога може бути окреслена як перспективний контур взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. Пошук шляхів розв'язання цієї актуальної проблеми вимагає переосмислення цілей, змісту, концептуальних підходів та технологій освітньо-виховної діяльності сучасного навчального закладу. Підтверджують актуальність обраної теми дослідження й уможливають розкриття її термінологічного апарату вислови Цицерона «non scholae, sed vitae discimus» (ми вчимося не для школи, а для

життя) та Б. Гейтса «цінність співробітника визначають не просто знання, набуті за допомогою підручника, а «приховані знання», набуті під час попередньої кар'єри».

Саме компетентнісний підхід в освітній та виховній діяльності педагога загальноосвітнього навчального закладу дозволяє розкрити індивідуальні, особистісні можливості дитини й спрямувати її до акмеуспіху в будь-якій діяльності в позашкільному навчальному закладі.

Виходячи із загальновідомого, що компетенція (відповідність) – обізнаність, знання і досвід у певній сфері, коло повноважень (ознаками компетенції є номінальність, очікувальність); а компетентність – властивість, досвідченість, володіння людиною відповідними компетенціями, її загальна здатність, основана на знаннях, цінностях, мінімальному особистісному досвіді у певній сфері (ознаками компетентності є реальність, фактичність, ситуативність вияву, дефініцію «компетентність» характеризуємо як: універсальну процесуальну інтегральну властивість; здатність актуалізувати, змінювати в собі те, що необхідно змінювати відповідно до ситуації; потенціал, який виявляється ситуативно; результат не лише освіти, а й досвіду людини загалом; свідоме застосування знань, умінь тощо в конкретній дії.

Розгляд наукових джерел дозволив класифікувати типи компетентностей: життєві, ключові (key skills), базові, основні (base skills), серцевинні (core skills) (зокрема М. Холстед, Т. Орджі з Кембриджського екзаменаційного синдикату, Велика Британія); об'єднати їх у 4 групи: предметні, особистісні, соціальні, методологічні (Австрія) та характеризувати за 3 категоріями:

автономна дія, інтерактивне використання засобів, уміння функціонувати в соціально гетерогенних групах (за матеріалами О.Овчарук);

за видами діяльності: (В.Луговий);

за психологічною будовою – потреби, здібності, уміння.

У цьому контексті Рада Європи (1996) виявляє специфіку у дослідженні компетентностей: «знаю як», а не «знаю що».

З огляду на зазначене, компетентний педагог – людина, якій притаманна педагогічна компетенція. Теоретичні основи проблеми компетентностей у галузі педагогіки сформував А. Андрєєв, Н. Бібік, І. Єрмаков, І. Зимня, В. Луговий, О. Пометун, О. Савченко, А. Хуторської; у галузі психології – І. Бех, О. Кононко, Ю. Швалб та ін.; у галузі порівняльної педагогіки – О. Локшина, О. Овчарук та інші.

Із вище зазначених наукових тверджень та, віддаючи перевагу одній із десяти компетентностей педагога в контексті «Нової української школи», «уміння навчатися впродовж життя» [1, с. 13], складемо структуру професіограми педагога (рис. 1), яка включає: особистісні якості педагога (вольові якості риси характеру, темперамент тощо); знання свого предмета (маємо на увазі ті знання, що педагоги отримують у вузах); психолого-педагогічну підготовку (яку педагоги також набувають у вузах); методична підготовка; самоосвіта, ІКТ технології, сучасні новітні технології, які педагоги освоюють протягом життя, зокрема в закладах післядипломної освіти.



Рис. 1. Структура професіограми педагога

На рис. 2 показуємо компоненти компетентності педагога. До них включаємо: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексійний компоненти.



Рис. 2. Компоненти компетентності педагога

Отже, у зв'язку з поширенням компетентнісного підходу в освіті та вихованні, що є основою змістовних змін із забезпечення відповідності освіти запитам і можливостям суспільства періоду інформатизації і глобальної масової комунікації розвиток професійної компетентності педагога набуває системного та нагально необхідного значення. За умов компетентнісного підходу суттю освіти стає розвиток здатності педагога до самостійного вирішення проблем в різних сферах і видах діяльності на основі використання соціального досвіду, елементом якого стає їх власний досвід. За таких умов у системі безперервної освіти дорослих компетентність стає однією з основних характеристик її результативності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нова школа: простір освітніх можливостей: проект-концепція / група упоряд. Лілія Гриневич та ін. / за заг. ред. Михайла Грищенка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczya.html>

УДК 37.0

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ, ШЛЯХИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

*Тамлаві В.В.,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри гуманітарної освіти ДОШПО*

Сучасне Українське суспільство набуває все більшого розвитку в галузі високих технологій та міжнародного співробітництва. У зв'язку з цим постає необхідність не лише у підвищенні якості та пріоритетності профільної освіти у школі, а й іншомовної освіти. Новочасне суспільство вимагає не лише набуття учнями певних знань, умінь і навичок. Випускник школи повинен бути здатен діяти в конкретній життєвій ситуації, вміти застосовувати набуті знання за нестандартних обставин, налагоджувати комунікацію з